

Βρυξέλλες, 25 Ιουνίου 2025
(OR. en)

6978/2/25
REV 2 ADD 1

Διοργανικός φάκελος:
2023/0234 (COD)

ENV 145
COMPET 145
SAN 87
MI 136
IND 71
CONSOM 40
ENT 33
FOOD 15
AGRI 94
CODEC 242
PARLNAT

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Θέμα: Θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενόψει της έκδοσης ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την τροποποίηση της οδηγίας 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα

- Σκεπτικό του Συμβουλίου
- Εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 23 Ιουνίου 2025

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 5 Ιουλίου 2023, η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρόταση για στοχευμένη τροποποίηση της οδηγίας 2008/98/ΕΚ (στο εξής: οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα), η οποία επικεντρώνεται στην πρόληψη και διαχείριση αποβλήτων σε δύο τομείς υψηλής έντασης πόρων: τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και τα τρόφιμα.
Η πρόταση, η οποία αποτελεί μέρος των παραδοτέων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, βασίζεται σε πρωτοβουλίες της Επιτροπής όπως το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία, η στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» και η στρατηγική της ΕΕ για βιώσιμα και κυκλικά κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα.
2. Το σχέδιο οδηγίας βασίζεται στο άρθρο 192 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) (συνήθης νομοθετική διαδικασία).
3. Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ως κυρίως αρμόδια επιτροπή για τον συγκεκριμένο φάκελο ορίστηκε η Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων (ENVI). Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθόρισε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση στις 13 Μαρτίου 2024.
4. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε στις 25 Οκτωβρίου 2023.
5. Η Επιτροπή παρουσίασε τη νομοθετική της πρόταση και τη συνοδευτική εκτίμηση επιπτώσεων στην Ομάδα «Περιβάλλον» (WPE) στις 12 Ιουλίου 2023. Η Ομάδα «Περιβάλλον» συνέχισε την εξέταση της πρότασης σε οκτώ συνολικά συνεδριάσεις.
Το Συμβούλιο (Περιβάλλον) της 25ης Μαρτίου 2024 διεξήγαγε συζήτηση προσανατολισμού σχετικά με τη στοχευμένη τροποποίηση. Το Συμβούλιο ενέκρινε τη γενική του προσέγγιση στις 17 Ιουνίου 2024.
6. Κατόπιν, πραγματοποιήθηκαν δύο άτυποι πολιτικοί τριμερείς διάλογοι στις 22 Οκτωβρίου 2024 και στις 18 Φεβρουαρίου 2025, οι οποίοι κατέληξαν σε προσωρινή συμφωνία μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Στις 19 Μαρτίου 2025, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων επιβεβαίωσε το συμβιβαστικό κείμενο όπως συμφωνήθηκε προσωρινά κατά τον άτυπο τριμερή διάλογο στις 18 Φεβρουαρίου 2025.

7. Η επιτροπή ENVI του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπερψήφισε το ίδιο συμβιβαστικό κείμενο στις 18 Μαρτίου 2025. Ακολούθως, ο πρόεδρος της επιτροπής ENVI, σε επιστολή που απηύθυνε στις 20 Μαρτίου 2025 προς τον πρόεδρο της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων, ανέφερε ότι, εάν το Συμβούλιο καθορίσει τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση σύμφωνα με την εγκριθείσα συνολική προσωρινή συμφωνία, θα εισηγηθεί στην Ολομέλεια να γίνει δεκτή η θέση του Συμβουλίου χωρίς τροπολογίες κατά τη δεύτερη ανάγνωση του Κοινοβουλίου, με την επιφύλαξη του νομικού και γλωσσικού ελέγχου.

II. ΣΤΟΧΟΣ

8. Ο γενικός στόχος της πρότασης για στοχευμένη τροποποίηση είναι διττός. Αφενός, όσον αφορά τα απόβλητα κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, η πρόταση έχει στόχο να μειωθούν οι περιβαλλοντικές και κλιματικές επιπτώσεις, να βελτιωθεί η ποιότητα του περιβάλλοντος και η δημόσια υγεία η οποία συνδέεται με τη διαχείριση των αποβλήτων κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων σύμφωνα με την ιεράρχηση των αποβλήτων. Αφετέρου, όσον αφορά τα απόβλητα τροφίμων, η πρόταση έχει στόχο να μειωθούν οι περιβαλλοντικές και κλιματικές επιπτώσεις των συστημάτων τροφίμων που συνδέονται με την παραγωγή αποβλήτων τροφίμων και επιδιώκει την περαιτέρω πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων και, ως εκ τούτου, την ενίσχυση της επισιτιστικής ασφάλειας.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

9. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση περιέχει στοιχεία για τα οποία έχει επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ των συννομοθετών.
10. Όσον αφορά τα απόβλητα τροφίμων, οι συννομοθέτες συμφώνησαν προσωρινά επί των ακόλουθων βασικών στοιχείων:
- i) Οι στόχοι μείωσης των αποβλήτων τροφίμων αποτελούν ένα νομικά δεσμευτικό μέσο για τη μείωση των αποβλήτων τροφίμων έως το 2030. Το επίπεδό τους τόσο α) για την επεξεργασία και τη μεταποίηση όσο και β) για το λιανικό εμπόριο και την κατανάλωση, συμπεριλαμβανομένων των εστιατορίων, των υπηρεσιών εστίασης και των νοικοκυριών, παραμένει στα επίπεδα που καθορίζονται στην πρόταση της Επιτροπής, 10 % και 30 % αντίστοιχα. Η περίοδος αναφοράς για τον καθορισμό των εν λόγω στόχων είναι ο ετήσιος μέσος όρος μεταξύ 2021 και 2023, ο οποίος επιτρέπει στα κράτη μέλη να εξαιρέσουν το 2020, όταν η παραγωγή αποβλήτων τροφίμων επηρεάστηκε σημαντικά από την πανδημία COVID-19. Ωστόσο, παρέχεται η ευελιξία να χρησιμοποιηθεί ένα έτος πριν από το 2021 εάν είναι διαθέσιμα αντιπροσωπευτικά δεδομένα και μεθοδολογία. Επιπλέον, εισάγεται συντελεστής διόρθωσης για να ληφθεί υπόψη ο τουρισμός, ώστε να βοηθηθούν τα κράτη μέλη στην επίτευξη των στόχων μείωσης των αποβλήτων τροφίμων, δεδομένων των επιπτώσεων που έχει ο τουρισμός στην παραγωγή αποβλήτων τροφίμων.

- ii) Κατά την επανεξέταση, η οποία έχει οριστεί για τις 31 Δεκεμβρίου 2027, θα αξιολογηθούν οι στόχοι μείωσης των αποβλήτων τροφίμων που έχουν τεθεί για το 2030. Η ρήτρα επανεξέτασης περιλαμβάνει επίσης αξιολόγηση του καθορισμού περαιτέρω στόχων μείωσης ειδικά για το 2035 και της υιοθέτησης συντελεστή διόρθωσης για τις αλλαγές στα επίπεδα παραγωγής τροφίμων που επηρεάζουν τη δυνατότητα επίτευξης των εν λόγω στόχων. Η επανεξέταση αξιολογεί επίσης τον ρόλο της πρωτογενούς παραγωγής στη μείωση των αποβλήτων τροφίμων.
11. Όσον αφορά τα απόβλητα κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, οι συννομοθέτες συμφώνησαν προσωρινά επί των ακόλουθων βασικών στοιχείων:
- i) Οι πολύ μικρές επιχειρήσεις περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής ώστε να διασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού και αυξημένα περιβαλλοντικά οφέλη. Προκειμένου να παρασχεθεί στους εν λόγω παράγοντες επαρκής περίοδος προετοιμασίας, το κείμενο μεταθέτει την ημερομηνία εφαρμογής των υποχρεώσεων που ορίζονται στην οδηγία για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις κατά 12 μήνες μετά τη θέσπιση προγραμμάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού.
- ii) Η προθεσμία εφαρμογής για τη θέσπιση των προγραμμάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού ορίζεται σε 30 μήνες μετά την έναρξη ισχύος. Η προσωρινή συμφωνία παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να αντιμετωπίζουν πρακτικές γρήγορης και υπερταχείας μόδας κατά τη διαφοροποίηση των τελών στο πλαίσιο των προγραμμάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού.
- iii) Η γενική ρήτρα επανεξέτασης έχει οριστεί για τις 31 Δεκεμβρίου 2029 και περιλαμβάνει τόσο την οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα όσο και την οδηγία για την υγειονομική ταφή. Με την επανεξέταση της οδηγίας-πλαισίου για τα απόβλητα αξιολογείται η αποτελεσματικότητα της οικονομικής και οργανωτικής ευθύνης των προγραμμάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, συμπεριλαμβανομένων της δυνατότητας απαίτησης χρηματοδοτικής συνεισφοράς από τους φορείς εμπορικής επαναχρησιμοποίησης, του ενδεχόμενου καθορισμού στόχων για την πρόληψη, τη συλλογή, την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση των αποβλήτων κλωστοϋφαντουργικών ειδών, καθώς και του ενδεχόμενου θέσπισης της εκ των προτέρων διαλογής των μεικτών αστικών αποβλήτων.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η θέση του Συμβουλίου στηρίζεται και αξιοποιεί τον κύριο στόχο της πρότασης της Επιτροπής και απηχεί πλήρως τον συμβιβασμό που επιτεύχθηκε κατά τις άτυπες διαπραγματεύσεις μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με την υποστήριξη της Επιτροπής.

Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο θεωρεί ότι η θέση του σε πρώτη ανάγνωση αποτυπώνει με ισορροπημένο τρόπο το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων. Μόλις εγκριθεί, η τροποποίηση της οδηγίας θα διευκολύνει τη μείωση των περιβαλλοντικών και κλιματικών επιπτώσεων των τομέων της κλωστοϋφαντουργίας και των τροφίμων στην Ένωση, συμβάλλοντας παράλληλα σε μια πιο κυκλική και βιώσιμη οικονομία.
